

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

75 år 1941–2016

Östergötlands Hembygdsblad

**Hembygdsbladet önskar alla en
riktigt God Jul!**

Nr 4-2016

ÖSTERGÖTLANDS HEMBYGDSBLAD

Utkommer med fyra nummer per år och ges ut av Östergötlands Hembygdsförbund, till vilket 95 föreningar med ca 19 300 medlemmar är anslutna.

Fr.o.m. 2016 ges tidningen ut digitalt och får distribueras fritt till alla medlemmar i förbundet. Tidningen finns även för fri nerladdning från förbundets hemsida www.hembygd.se/ostergotland.

Ansvarig utgivare

Denny Lawrot (förbundsordförande)
Sankta Marias Väg 252, 612 93 Finspång
Tel: 0122-201 88, mobil: 0708-12 06 00
E-post: denny.lawrot@centerpartiet.se

Utkommer

omkring 15/3, 15/6, 15/9, 15/12

Manusstopp

7/3, 7/6, 7/9, 7/12

Välkommen med textbidrag, foton och annonser.

Materialet skickas (e-postas helst) till kansliet. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera texter och bilder.

Annonsspriser

1/1 sida 1200:-
1/2 sida 600:-
1/4 sida 400:-

Östergötlands Hembygdsförbunds Kansli

Vasavägen 3, 582 20 LINKÖPING

Tel: 076-103 11 39

ostergotland@hembygd.se

www.hembygd.se/ostergotland

Omslagsbild

Vintervass vid Pariserviken, Motala.

Foto: Jesper Ström.

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet	sid 3
Wist Hembygdsförening 40 år	sid 4
Västerlösas rika historia	sid 5
Besöksnäring och nyrekrytering på agendan i Rimforsa	sid 6-7
Västerås välkomnade Hembygd Öst	sid 8-9
Annonser	sid 10
Bli hembygdsvän – redan idag!	sid 11

Välkomna till hembygdsförbundets Januarikonferens!

Lördag 28 januari
2017 ses vi på Öster-
götlands museum i
Linköping. Inbjudan
& program kommer
snart. Håll även ett
öga på [vår hemsida](#)
för uppdateringar!

Ordföranden har ordet

Jul Jul, Strålande Jul ...

I januari varje år konstaterar man att nu har man ett helt år på sig... sen svischar det till och det är dags för Lucia! Hur gick det här till? Vart tog året vägen? En återblick påminner mig om våra gemensamma, välbesökta möten. Från januarikonferensen till årsmöte och höstkonferens. Det är stimulerande att möta er och jag märker att det uppstår otaliga spontana erfarenhetsutbyten mellan programpunkterna. Det är viktigt att mötas, alla jobbar intensivt med sitt, och att då få diskutera med andra är naturligtvis både skojigt och nyttigt. Hembygdens År har ju nationellt betytt att hembygdsrörelsen klivit fram i rampljuset.

Jag känner också att vi tillsammans i hembygdsrörelsen har blivit både lokala och regionala aktörer i större utsträckning. Ordet kulturarv har kommit i blickpunkten och plötsligt kommer det ur var mans mun. Det är spännande men också en utmaning att leva upp till de förväntningar kommunerna kommer att ha på er. Det är även en utmaning för oss som jobbar regionalt med att representera de 95 föreningar och nära 20 000 medlemmar som ingår i förbundet.

Ett annat planerat samarbete för att inte ge en splittrad bild av kulturarvet, är det med museets sektion Kulturarv Östergötland, som snart utvecklar sin hemsida till både möteskalender och bildarkiv, förhoppningsvis länkat till Bygdeband och er föreningar. Nu har ju vi redan en aktivitetsskalender på hembygdsportalen, men jag skulle vilja föreslå att ni lägger in era mötesuppgifter på båda ställena. Kulturarvsportalen ska inte ses som en konkurrent utan ett komplement.

Vi får heller inte glömma vårt spännande projekt Folkkonst i Östergötland! Flera händelser förhindrade tyvärr att detta inte kom igång i den omfattning vi räknat med under 2016. Bara fyra föreningar och ett museum blev genomgångna. Det betyder en större arbetsuppgift 2017, och innebär att vi inte kommer hinna med de strax över 400 hus som återstår. Jag föregår nu därför ett kommande upprop: ni som vet att era samlingar rymmer ”något alldeles extra”, ta ett foto med kort beskrivning av föremålet, och skicka ett mail till ostergotland@hembygd.se!

Vi väntar också på besked från Länsstyrelsen angående en projektansökan gällande besöksnäringen som Sveriges Hembygdsförbund står som sökande för. Det handlar om ett pilotprojekt som ska ge en metod för att utveckla besöksnäringen inom hembygdsrörelsen. Vi har vidtalat några föreningar som har visat intresse, men vi får återkomma i detta ärende med besked om det beviljas medel ur Landsbygdsprogrammet. Regeringens riktade ekonomiska stöd för hembygdsgrändarna har ju lagts in i detta program, men trots att flera år har gått har mig veterligt dessvärre ännu inga medel uppbokats i vårt län.

Nästa år räknar vi dessutom med utbildningar runt de problem ni kan få när det gäller vård av kulturarvet. Vi inleder med ett inslag om ”Att gallra i samlingen” redan på januarikonferensen den 28 januari på Läns museet. Det finns en del önskningar, bl.a. runt textiltvård. Har ni önskningar så framför dem gärna till kansliet. Vi ska på nästa styrelsemöte diskutera om vi ska byta ut höstkonferensen mot att genomföra utbildningar på flera platser i länet. Det där med långa resor känns som ett problem. Vi tror att vi kan nå flera föreningar med fler mindre utbildningar, kanske vardagskväll istället för lördag. Tacksam för reaktion på detta.

Jag vill avsluta med att önska er alla en riktigt god jul och ett gott nytt år!

Denny Lawrot

Wist Hembygdsförening 40 år

Denny Lawrot (th) överlämnar hembygdsförbundets jubileumsdiplom till Wist Hembygdsförenings ordförande Rune Sandström.

Jag besökte Wist Hembygdsförening den 18 oktober med anledning av deras 40-årsjubileum tillika Kulturafton. Festen firade man inte under eget tak, utan man hade hyrt in sig i Vist församlingshem. Det visade sig vara ett klokt drag, för antalet medlemmar som visade sitt intresse översteg ändå det tillåtna antalet besökare i lokalen!

Stämningen var hög när festligheterna inleddes med mousserande dryck och vackra snittar därtill. Ordförande Rune Sandström med benäget bistånd av vice ordf. Anders Ekdahl hälsade alla välkomna och berättade lite historiskt från startandet av föreningen. En av de enda nu levande i den första styrelsen, förra kassören Birgit Hackl, avtackades också med blommor.

Antalet åhörare i Vist församlingshem var lika stort som intresset för både föreningens jubileum och boken om Cedersbergs glasbruk.

Inte ens undertecknades korta anförande kunde lägga sordin på stämningen och förväntningarna var stora på följande programpunkt: Författaren Urban Windahl, som presenterade jubileumsboken om Cedersbergs glasbruk. Bakom boken, avslöjade författaren, ligger 4 års insamlande av material och ett års heltidsarbete med sammanställande av innehållet.

Boken är de första samlade uppgifterna om Cedersbergs glasbruk och framför allt om dess produktion. Urban hade sökt fondmedel för tryckning av boken och genom att själv bjuda på sitt arbete har nu föreningen 600 ex att sälja. En fin gåva som förstärker föreningens ekonomi. Rusningen var stor, så är det någon läsare som är intresserad att köpa boken gäller det att snabbt kontakta Wist Hbf.

Kvällen avslutades med kaffe och äppelkaka, och under kaffet skulle Hans Enerot kåsera över tiden som präst i Vist församling. Om detta skedde undandrar sig min bedömning då jag vid denna tidpunkt var tvungen att återvända till länets nordöstra hörn.

Text: Denny Lawrot.

Foto: Hans Hansson, Wist Hbf.

Västerlösas rika historia

Västerlösa hembygdsgård, drygt en mil väster om centrala Linköping.

Orten Västerlösa har varit befolkat mycket länge, vilket bekräftas av de två runstenar från 1000-talet, som återfunnits i socknen. Under senare delen av 1100-talet uppfördes en stenkyrka, som i slutet av 1200-talet utvidgades med ett tvärskepp i norr och söder samt ett torn. Under senare delen av 1200-talet byggdes också det stenhus, som sedan 1955 används som gravkapell.

Redan 1278 finns namnet "Waesterlöso" nämnt. Den äldsta bevarade skrift, med detta namn, är ett köpebrev på pergament, daterat 19 maj 1325. "Lösa" i mycket gamla ortsnamn betyder sannolikt ängsmark, betesmark eller liknande.

Mellan åren 1750 och 1800 bodde det omkring 850 personer i Västerlösa. Sedan ökade befolkningen rejält till som mest 1300 invånare på 1870-talet. Under 1880- och 1890-talen utvandrade 224 personer till Amerika och invånarantalet sjönk till 1069 år 1900. Idag bor det drygt 600 personer i Västerlösa socken.

1829-1854 genomfördes laga skiftet i Västerlösa (i Västerby 1870). Det medförde en enorm förändring för de flesta, genom att de gamla byarna splittrades. Ett antal "mellangårdar" revs och flyttades en bit utanför sin by. I Linds by, t ex, flyttades 9 av 15 gårdar. 1871-75 fanns i Västerlösa 19 torp, 24 knekttorp och 86 backstugor. De flesta är rivna, men många är omgjorda till sommarstugor eller utbyggda till moderna bostäder.

År 1803 öppnades den första skolan i Västerlösa (1956 invigdes den nuvarande). Bank startades 1854 och postkontor öppnades 1875. Lanthandel fanns sedan 1850-talet. Bygden fick ett rejält uppsving när järnvägen kom 1913 och elektriciteten något år senare. Stinsen Nils Malm startade spannmålshandel och Algot Lorin en valskvarn (ursprunget till nuvarande föderfabrik). Ett antal bostadshus byggdes i närheten.

Ett markant inslag i ortens historia är den väckelserörelse som drog fram under 1800-talets andra hälft. Västerlösa blev tidigt ett fäste för nyevangelismen, med start av missionsförening 1861 och baptiströrelse på 1870-talet. Stora åhörarskaror strömmade till och söndagsskolorna lockade mängder av barn. Samverkan med svenska kyrkan fungerade bra. Ett orosmoment var däremot förkunnaren Charles Lee (alias Carl Lindqvist) med extrema åsikter och vars anhängare kallades "leeanare".

Det var betydligt svårare att starta en arbetarkommun i Västerlösa. Misslyckade försök gjordes 1908 och 1914. Först 1932 lyckades ansträngningarna genom medverkan från Vikingstad. Bygdegården uppfördes 1939. Den gamla gymnastikföreningen omvandlades till idrottsförening 1950. Samma år bildades hembygdsföreningen, med uppgift att "verka för bevarandet av socknens kulturhistoriska värden" samt att "väcka och bevara intresset för gammalt och fornt". 1993 bildades Bygdegårdsföreningen.

Från 1920-talet och fram till början av 1960-talet var bröderna Henning och Nils Thollanders svinavel ett av Skandinavien största företag i sin bransch och välkänt långt utanför Sverige. Under samma period var Folke Larssons lanthandel en av de största och mest kända i Östergötland. 1952 bildade Västerlösa, tillsammans med Björkeberg, Rappestad, Sjögestad och Vikingstad, storkommunen Norra Valkebo. Sedan 1971 är alla där Linköpingsbor. Västerlösa och Björkeberg var under många år ett eget pastorat, men båda ingår numera i Vikingstads församling.

Namnet Västerlösa är idag måhända mest känt från väderleksrapporterna i media!

Text: Västerlösa bygdegrupp, www.vasterlosa.org.

Foto: Jesper Ström.

Anita Lundin, Brännkyrka Hbf, beskriver metoder för hur en förening kan rekrytera nya medlemmar.

Besöksnäring och nyrekrytering på agendan i Rimforsa

Lördag den 1:a oktober bjöd Östergötlands Hembygdsförbund in till traditionell Höstkonferens för sina medlemsföreningar. Vid Liljeholmens Folkhögskola i Rimforsa i Kinda kommun infann sig ett solstrålande höstväder, där Tjärstads Hembygdsförening arrangerade ett varmt och välorganiserat värdskap.

Efter förmiddagskaffet hälsade ordföranden i Tjärstads Hbf, Nils-Gunnar Wenhov, de drygt 40 st deltagarna välkomna, följt av en upplysande skildring av folkhögskolans historik, av Per Andersson.

Nästa gäst på föreläsartur var Anne Hederén, enhetschef för avdelningen Kultur och kreativitet på regionförbundet Region Östergötland. Hon arbetar med utvecklingsfrågor vars uppdrag delvis är att via den gemensamma nämnaren kulturen, stärka områden inom hälsovård, integration, utbildning – och givetvis besöksnäringen. Ett sätt att öka turismen är att använda sig av det svenska kulturarvet.

Hembygdsföreningarna i länet är en av kulturarvets viktiga aktörer, utöver exempelvis museerna, kyrkan, länsstyrelsen, arkiven och biblioteken. Samarbete och nätverkande mellan dessa aktörer är avgörande, liksom frågan om hur den nya, digitala tekniken kan användas på bästa sätt för att tillgängliggöra kulturarvet för besökare.

Besöksnäring och turism berördes också i högsta grad av nästa programpunkt. Susanne Fredriksson är chef för Visit Östergötland, en delverksamhet av Region Östergötland som har till uppgift att marknadsföra länet som besöksmål. De arrangerar bl.a. de för hembygdsfolk bekanta Östgötagarna i augusti.

En av Visit Östergötlands stora inriktningar är besöksnäringstrategin, vilken skrevs i mars ihop med samtliga kommuner i länet. Där ingår hållbar produktutveckling inom natur- & kulturturism mellan år 2016-2019 som ett tydligt mål. Att dela upp aktörer i följande temasektioner avslöjar bitar av strategin:

- ”Smarta Östergötland” – inom produktionsområdena Teknik, Historia, Djur & Natur, Museer.
- ”Stilla Östergötland” – inom produktionsområdena Pilgrim, Retreat, Natur, Spa.
- ”Östergötlands vatten” – inom produktionsområdena Fiske, Paddling, Bad, Båt, Skärgård.
- ”Aktiva Östergötland” – inom produktionsområdena Cykling, Träningsläger, Golf, Vandring, Ridning.

Susanne Fredriksson, Visit Östergötland, berättar om länets nya besöksnäringstrategi, som [nås på denna länk](#).

Susannes rekommendation till alla aktörer inom besöksnäringen är: Skapa hållbara produkter av hög kvalitet. Samverka med andra genom gemensamma erbjudanden; det genererar starka reseanledningar, och utnyttja det lokala värdskapet. Samordna budskap och resurser, samt kompetensutveckla inom området.

Efter en spännande lokalhistorisk skildring av sänkningen av sjöarna Järnlunden och Åsunden, framförd av Tjärstads Hbf:s Karin Wassberger, var det hög tid för en välbehövlig lunch för deltagarna.

”Hemma på min gata i stan”. Så familjärt lydde eftermiddagens startpunkt. Anita Lundin, ordförande i Brännkyrka Hembygdsförening i Stockholm, presenterade ett flertal målande exempel på hur en förening kan förändra sitt verksamhetsarbete för att bredda sig och öka sitt medlemsantal. Även om frågorna utgick från en stadsförenings utmaningar så kändes de precis lika allmängiltiga och relaterbara för landsbygdsföreningar.

Värdera er egen insats mer genom att våga ta betalt! var ett av Anitas råd. Brännkyrka Hbf med sina över 600 medlemmar, har som mål att positionera in sig i samhället genom att ständigt hitta nya samarbetspartner för att nå ut, och försöker attrahera grupper som normalt inte annars skulle besöka en hembygdsförening. Via två särskilda barnveckor inom Stockholms stads program ”Kultur i ögonhöjd” har man haft drygt 200 förskolebarn samt skolelever på besök.

De har dessutom lyckats få etablerade konstnärer som medlemmar, vilka utgör utmärkta föreläsare som i sin tur lockar fler medlemmar. Studiecirklar, studiebesök,

utställningar, skrivelser till myndigheter samt samarbete med bibliotek, bostadsrättsföreningar, stadsdelsförvaltningen och miljörådet är bara en del av övriga metoder som föreningen framgångsrikt använder sig av.

Den uppskattade konferensdagen avrundades med en utflykt till närbelägna Tignemåla skola & skolmuseum, som Tjärstads Hembygdsförening är med och förvaltar. Eftermiddagens grupp fick åtnjuta förening-

Tjärstads Hbf:s guide Inger Falk håller en lektion i Tignemåla skola för höstkonferensens deltagare. Foto: Mikael Johansson, Östra Eneby Hbf.

ens guide Inger Falk som iförd tidsenlig lärarinneklädsel till och med lyckades få deltagarna att stämma upp i äldre tiders skolpsalmer.

Text och bild: Jesper Ström

Glöm inte att söka regional bygdepeng!

Hos Länsstyrelsen kan Bygdepengen sökas av lokala utvecklingsgrupper på landsbygden i hela länet, samt i småorter med färre än 1 000 invånare. Endast en grupp i varje geografiskt område kan få regional bygdepeng. Utvecklingsgruppen ska bjuda in alla som bor i området att delta.

Maxbeloppet är 6 000 kr. Länsstyrelsen och Region Östergötland står tillsammans för två tredjedelar av den totala summan till varje utvecklingsgrupp med ett tak på 2 000 kr var. Ansökan lämnas in till kommunkontoret under början av året, och ska avse kostnaderna för det planerade utvecklingsarbetet. [Läs mer på Länsstyrelsens hemsida!](#)

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Anna Bratås,
pedagog på läns-
museet i Väs-
terås, gestaltar
det forntida livet
i Västmanland
på utställningen
"När då var nu".

Västerås välkomnade Hembygd Öst

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening stod för ett generöst värdskap vid årets träff i nätverket Hembygd Öst den 4 oktober. De regionala hembygdsförbunden i Uppland, Gotland, Sörmland, Östergötland och Stockholms län samlades på Västmanlands läns museum i centrala Västerås för att utbyta uppslag, erfarenheter och arbetsmetoder grannlänen emellan.

Rundtur på länsmuseum

Först bjöds Hembygd Öst-gruppen på en minnesvärd rundtur på Västmanlands läns museum, som med den nya basutställningen "När då var nu" fått till en pedagogisk fullträff. Utställningen berättar om den västmanländska historien från stenåldern fram tills idag. En lättöverskådlig och inbjudande tidslinje har konstruerats, där sektioner och montrar med taktila föremål och filmklipp med tillhörande högtalarljud bidrar till att såväl äldre som skolungdomar kan känna sig både upplysta och underhållna i timtal.

Museipedagog Anna Bratås guidade inlevelsefullt mellan de forntida erorna och fick gruppen att uppleva bl.a. både bronsåldern och 1700-talet i länet.

Ann Österberg och Bengt Wallén berättar om hembygdsförbundets verksamhet i Västmanland.

Genomgång av läget i förbunden

Värdförbundet inledde dagens genomgång, där ordförande Bengt Wallén och hembygdskonsulent Ann Österberg beskrev sin rutin med fem årliga områdesträffar hos medlemsföreningarna. En av dem, Fläckebo Hbf, har fått bidrag ur Landsbygdsprogrammet om 99 000 kr för att göra en bättre körväg, en parkeringsplats samt en utkiksplats på hembygdsgården. Proceduren har varit väldigt besvärlig med många olika bud från länsstyrelsen. Förbundet kommer arbeta aktivt för att få fler föreningar att söka landsbygdsbidraget.

Även hos Gotlandsförbundet har man hembygdsträffar. Konsulent Annelie Adolfsson och vice ordförande Kjellåke Nordström berättade att man delat grupperna och gått över från tre till sex träffar i mindre områden. På så vis har det inneburit en ökning från 30 till 50 deltagande föreningar. Hembygdens År firades med en helg på Roma Kungsgård där föreningarna visade upp sig med hantverk, teater och föredrag. Detta drog ca 300 besökare.

Förbundet var också med på jubileet Hembygdens helg på Skansen, och man har arrangerat en utbildningsserie om utställningar i samarbete med den statliga myndigheten Riksutställningar.

I Uppland har förbundet haft en arbetsgrupp för Hembygdens År-jubileet som arrangerade en heldag på Disagården med ett 20-tal föreningar som visade upp sig. Ordförande Marie Andersson beskrev hur man planerade en bussresa till hembygdsgårdar för politiker i länet, för att visa på hembygdsföreningarnas roll i samhällsbyggandet. Ingen anmälan kom på första reseförsöket och enbart fyra personer till det andra. Det blir en resa för både hembygdsföreningar och politiker senare i höst.

Marie Andersson, ordförande i Upplands Hembygdsförbund, redogör för statusen i sitt län.

Det planeras även en dag om både Bygdeband, Primus och Sofi så att föreningarna kan jämföra de digitala databasprogrammen. Man har också arrangerat en dag där föreningar med skolmuseer bjöds in för att träffa varandra.

I Södermanland har man startat en Facebook-grupp, "Bygdeband i Södermanland" för de som lägger in i Bygdeband i länet. Konsulent Jennie Fornedal berättade vidare om deras turistprojekt med temaresor som ännu går trögt. Bidrag måste komma till och i fortsättningen blir troligen Vuxenskolan huvudsökande.

Man kommer inte att arbeta med barn och ungdom under 2017 utan förbundet kommer att koncentrera sig på turism plus arkivfrågor. Det senare har man sökt pengar till av Landstinget, för att lyfta frågan om digitala arkiv. Förbundet gjorde även en utställning med åtta roll-ups som nu turnerar runt i länet. Man tvingas även lägga ner sin årsbok av kostnadsskäl.

Förbundet i Stockholm har fått en ny ordförande, Anita Lundin. Man har arrangerat Riksstämman och dessutom genomfört en hembygdsfärd till Åland. Föreningarna längs ruten lämnade in berättelser som lästes upp längs vägen. Ca 200 hembygdsaktiva och 500 andra deltog i resan. Folkskolan 175 år är ett prio-

riterat arbetsområde för förbundet under 2017. Styrelsemedlemmar har tidigare haft extra kontaktansvar för 7-12 föreningar per person men går nu över till att arrangera ordförandeträffar. Ett flertal arbetsgrupper är mycket aktiva, bl. a. en kulturväxtgrupp och en dräktgrupp. Förbundet har för första gången sökt ett treårigt verksamhetsstöd från Landstinget. Såpass att det skall kunna gå att anställa en person till på halvtid med stödet.

Östergötlands Hembygdsförbund var med på Skansen men hade begränsade jubileumsaktiviteter i övrigt under Hembygdens År. Ordförande Denny Lawrot redogjorde för hur de nyligen bjudits in till samarbete med Visit Östergötland i ett besöksnärlingsprojekt. Jordbruksenheten på Länsstyrelsen har bjudits in tre gånger till att komma och berätta om bidragen i landsbygdsprogrammet för hembygdsföreningarna, utan gensvar. Hembygdsrörelsen syns däremot i den nya kulturplanen.

Man är även involverade i Folkkonståret 2018, där läns museet ska ha en utställning med så många föremål som möjligt från länets föreningar. Förbundet vill dessutom satsa på Folkskolans 175-årsjubileum nästa år och engagera de föreningar som har skolmuseer inför detta. Landshövdingen i Östergötland, Elisabeth Nilsson, är stor vän av hembygdsrörelsen, och genomförde en hembygdsturné-dag i juni med besök hos 4 föreningar. Detta vill hon göra till en återkommande dag varje år.

Hembygd Öst-gruppens eftermiddag fortsatte med en väl tilltagen lunch på hotell Plaza, och allt avslutades med en visning i Västerås Domkyrka. En överdådig, magnifik byggnad med anor bak till 1200-talet, och som även hyser kung Erik XIV:s grav. En pampig avrundning på en innehållsrik dag.

Hembygd Öst-gruppen får sig en guidad tur i Västerås domkyrka.

Text: Jesper Ström & Ann Österberg.

Foto: Jesper Ström.

Vi ger ut böcker!

Ett axaröv ur vår tidigare utgivning:

Brevens Bruks hembygdsförening:
Brevens Bruk, bruksliv i järnets tecken
Knutby-Faringe-Bladsåker hembygdsförening:
Bygden som steg ur havet
Fanthyttans bygdeförening: Fanthytan
Borensbergs hembygdsförening: Från
Husbyfjäl till Borensberg
Lima, Rörbäcksnäs och Transtrands
hembygdsföreningar: Gränsland
Hafsta byalag: Hafsta genom tiderna
Föreningen Hårdakvarn: Hårdakvarn
Idre hembygdsförening: Idre bygdebok
del 1, 2 och 3
Kvistholmsgruppen: Kvistholmskrönika
Ragnarö byalag: Livet i ragnarö
Norra Vi hembygdsförening: Norra Vi
Norra Vi hembygdsförening: Ydrebo
Torpa hembygdsförening: Om Torpa
kyrka
Torpa hembygdsförening: Skräpör
och visor
Reftele hembygdsförening: Reftelebygd
Röks hembygdsförening: Röksminnen
Rök-Svanshals byalag: Svanshalsminnen
Stoby historieförbund: Stoby by
Säma fornminnesförening: Sämål

Vi erbjuder Dig eller Din förening:

- hjälp med allt från manus till färdig bok
- upplagor från 50 ex och uppåt
- intressanta priser
- formgivning
- tryckning
- handledning

Kontakta oss så får vi diskutera just din situation!

Upplands-Bro Kulturhistoriska förening: Upplands-Bro
från då till nu
Birgitta Olsson: Bondeuppror i Skåne
Johan Birath: Brännvin, vatten och bröd. Del 1 och 2
Johan Birath: Ekeby sockenstämmor 1787-1818
Johan Birath: Mordet i Hycklinge
Johan Birath: Mordet i Ljungstorp
Johan Birath: Mordet i Mjölby
Johan Birath: Mordet vid Sjörnesand
Johan Birath: Spöken i Östergötland
Berit och Larsen Fjellman: Dalsland och gränsbygden.
Del 1 och 2

Erik Jonsson: De första Ormsjöutvandringarna. Del 1 och 2
Bror Steen: En Parvels minnen från Hågestad Norrgård
Östen Andersson: Fjärdingsman i skärgården
Rune Andersson: Ölskrå
Tony Hagström: Folket på Rygga by
Bengt-Åke Bengtsson: Från bondby till municipalsamhälle (Kisa)
Anders Ejdenvik och Anders Dahlin: Grövelsjöfjällen,
gränslösa fjäll
Sten-Olof Ragnar: Gårdar och stugor i Åsbo
Lennart Nilsson: Gårdarna utmed Lagans strand

Sven Thulin: Historien om Myggsjön
Verner Lindblom och Bengt Räsled: Lexikon, Västergötlands tidiga historia
Bo Werkström: Lunds Timmer AB
Per-Anders Lundh: Mellan Liljeholmen och Somvik
Mona Söderbäck: Mitt Ödesdö
Bo Jansson: Mjölby industrihistoria
Gudrun F. Brännberg: Målare i
Medelpad
Kajsa Karlsson: Människor, mark och
skiften i Knipered under 250 år
Anita Kindstrand: Ordstav och talesätt i
Umnarydsbygd
Rosa Lindeberg och Majken Sörman-
Olsson: Rosas bok
Torbjörn Ljungqvist: Råfors
Eva Fagerberg: Sankta Ingrid av
Skänninge
Alice Andersson: Skeppsås kyrkogård
Catherine Lagercrantz: Tammis på
Österbybruk
Eje Fasth: Tranås hemmusikkår 110 år
Göran Källgård: Vargjakt, emigranter
och en drucknad gräskulting
Mikael Edberg: Ytterbyns gårdar och torp
och många fler...

Atremi

Axstad Södergård,
0142-171 00

595 94 Mjölby
info@atremi.se

www.atremi.se

Kaosväder – Vintern slår till!

Så brukar det låta på kvällstidningarnas löp. Tipsen nedan hjälper dig att skydda kulturarvet i vinter:

Håll koll

Regelbunden tillsyn är A och O, särskilt vintertid. Tänk på att tillsyn efter en storm eller köldknäpp är lika viktig som under. Det är först när det tinar man märker om något fryst sönder.

Brrrr!

Ha en underhållsvärme på minst 15° i byggnaderna. Om kranar är belägna mot yttervägg, öppna skåpsluckor för att öka cirkulationen.

Bara vanligt vatten...

Om lokalerna ska kallställas, stäng av och töm systemet på vatten både ute och inne. Häll glykol i toalettstolarna för att minimera risken för sönderfryst porslin.

Snökaos!

Förbered er så ni vet vem som ansvarar för snöskottningen om det blir en snörik vinter. Förebygg förödande snöras genom att hålla efter taken. I fastighetsägaransvaret åligger det er att förebygga snöras, avlägsna istappar och halkbekämpa.

Varde ljus

Står adventsmys med levande ljus och eldning i öppna spisen på schemat? Kanske kombinerat med halmbockshantverk? Se till att ha fungerande brandsläcknings-utrustning nära tillhands. Och en torkande julgran, den brinner bättre än fnöske...

HEMBYGDSFÖRSÄKRINGEN

Östra Långgatan 30a
432 41 VARBERG
Tel. 0200-22 00 55
hembygdsforsakringen@hembygd.se
www.hembygd.se

Bli Hembygdsvän – redan idag!

FOTO: BJÖRN SUNDSTRÖM

Att engagera sig i hembygdsrörelsen är att engagera sig i kulturarvet! Din gåva bidrar till att hembygdsföreningar kan lägga om tak på sina gårdar, renovera gamla snickerier eller bevara fotografier från 1800-talet och framåt. Gåvan gör det också möjligt för föreningar att förbättra tillgängligheten till kulturarvet för alla, till exempel anpassa för rullstolsburna personer eller översätta information till andra språk. Och framför allt: *Som givare och Hembygdsvän hjälper du oss att hålla hembygden levande för framtida generationer.*

Välkommen som Hembygdsvän!

www.hembygd.se/hembygdsvan

Plusgiro:

80 25 76-9

Märk betalningen "Hembygdsvän"

På Landeryds Hembygdsförenings julmarknad "Lill-Gammal Jul" i hembygdsparken den 27 november fick barnen träffa Tomten i Loftboden - här i föreningens sekreterare Leif Johanssons gestalt. "Lördagsgodis" delades ut (trots söndag) samt en clementin och en pepparkaka.

Foto: Lars E. Sandström.

*En God Jul & ett Gott Nytt År
önskas från Hembygdsbladet!*

